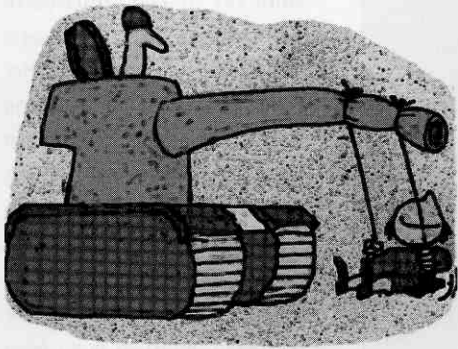

'Wij Nederlanders zijn niet de mensenrechtenkampioen die we menen te zijn'

Nederlandse wapenexport naar Chili

Het kantoor van de stichting Campagne tegen Wapenhandel in Amsterdam oogt gezellig rommelig, stapels paperassen en honderden archiefdozen staan naast en op elkaar. De stichting, die in 1997 is opgericht, heeft onlangs een onderzoek gepubliceerd over de Nederlandse wapenleveranties van voornamelijk afgestoten krijgsmachtmaterieel aan Chili. De vier medewerkers verrichten onderzoek in opdracht van

Nederland verkoopt 'afgedankte' wapens van defensie door aan derden. Soms direct via de overheid, soms via tussenpersonen. Onlangs heeft de stichting Campagne tegen Wapenhandel een brochure uitgegeven over de Nederlandse wapenleveranties aan Chili. De stichting zet zich in om deze dubieuze handel aan te kaarten in de Nederlandse politiek en media.

De brochure *Nederlandse wapenleveranties aan Chili* is gratis te downloaden op www.stopwapenhandel.org

ontwikkelingsorganisaties en politieke partijen om de Nederlandse wapenexporten onder de aandacht te brengen. Soms nemen ze zelf het initiatief voor een onderzoek. De stichting wordt door zo'n 2500 donateurs gesteund. Hoewel de meeste Nederlandse wapenleveranties legaal zijn, kaart de stichting de dubieuze kanten van deze handel aan.

Volgens Martin Broek, die een oude rot in het vak is, exporteert Nederland wapens naar ruim honderd landen. "We willen deze wapenhandel onder de aandacht brengen van de politiek en van de media. Want er is maar weinig over bekend. Soms organiseren we een protestactie, zoals een actie tegen de betrokkenheid van banken bij de wapenhandel", vertelt Broek.

De brochure over de Nederlandse wapenleveranties aan Chili staat vol met schokkende feiten. Sinds halverwege de jaren negentig stromen de wapenorders uit Chili Nederland binnen. Het Chileense leger heeft zich voor zo'n 400 miljoen euro bewapend voor het grensconflict dat het land al jaren met Peru kent. De Nederlandse overheid is hier direct en indirect bij betrokken. Ook al is de handel legaal, de folder laat zien dat wij niet zulke lieverdjes zijn. "We zien onszelf graag als de mensenrechtenkampioen", zegt Broek, "maar we staan in de top tien van wapenexporteurs, ook naar landen waar de mensenrechten niet of nauwelijks worden nageleefd."

Steekpenningen

"Enkele jaren geleden heeft de Nederlandse overheid via een omstreden zakenman tweehonderd tanks spotgoedkoop verkocht aan Chili", vertelt

Broek. "Op die manier omzeilde de overheid een direct contact met het bedrijf dat de aankopen voor de Chileense landmacht regelde. Het ging namelijk om een dubieus bedrijf, waarvan de voormalige dictator Pinochet medeoprichter is. Ten tijde van de wapentransactie was Pinochet nog als adviseur aan dit bedrijf verbonden." Op vragen van de stichting over deze transactie antwoordde de Nederlandse minister van defensie met de mededeling dat 'het voordeel van deze constructie is dat overheidsbesprekingen kunnen worden vermeden'. Volgens Broek zou de Nederlandse tussenhandelaar anderhalf miljoen euro aan steekpenningen aan Pinochet hebben betaald.

Na het vertrek van Pinochet als bevelhebber van de strijdkrachten in 1998, namen de defensie-uitgaven af. De laatste jaren is er weer een explosieve groei te zien. Chili staat in de regio aan top: zo'n 20 procent van de totale overheidsuitgaven gaat naar tanks, wapens en fregatten. In 1989 is door Pinochet al in de grondwet vastgelegd dat minimaal 10 procent van de koperomzet naar defensie gaat. Deze wet is tot op heden van kracht.

Wapenwedloop

Hoewel de wapenwedloop tussen Chili en Peru volgens de Nederlandse regering geen reden is om de wapenexport stop te zetten, uiten de opstellers van het onderzoek, Broek en Mark Akkerman, hun zorgen. "Andere landen in Latijns-Amerika reageren op de wedloop van deze twee landen. Een land als Ecuador wordt zenuwachtig van de wapenaankopen van het buurland Peru. Argentinië heeft zelf grensconflicten met Chili, en Chili weer met Bolivia. Dit is natuurlijk niet bevorderlijk voor de onderlinge relaties op het continent. In de nabije toekomst kan dit leiden tot een grootschalige regionale wapenwedloop", meent Akkerman.

Reden genoeg voor een politieke lobby om de wapenexport naar Chili te stoppen. "Een aantal jaar geleden hebben we een Nederlands wapenembargo naar India en Pakistan kunnen bewerkstelligen. Dat zal nu moeilijker gaan. Er is té veel geld gemoeid bij de wapenexport naar Chili. Alleen als de grote politieke partijen zich voor een embargo uitspreken, is daar kans op", besluit Broek.